

Latvija

OECD Starptautiskais mācību vides pētījums (TALIS) ir lielākais starptautiskais skolotāju un skolu direktoru apsekojums. Apkopojot starptautiski salīdzināmu informāciju, tas nodrošina, ka skolotāju un skolu direktoru viedokļi tiek pārstāvēti izglītības politikas veidošanā.

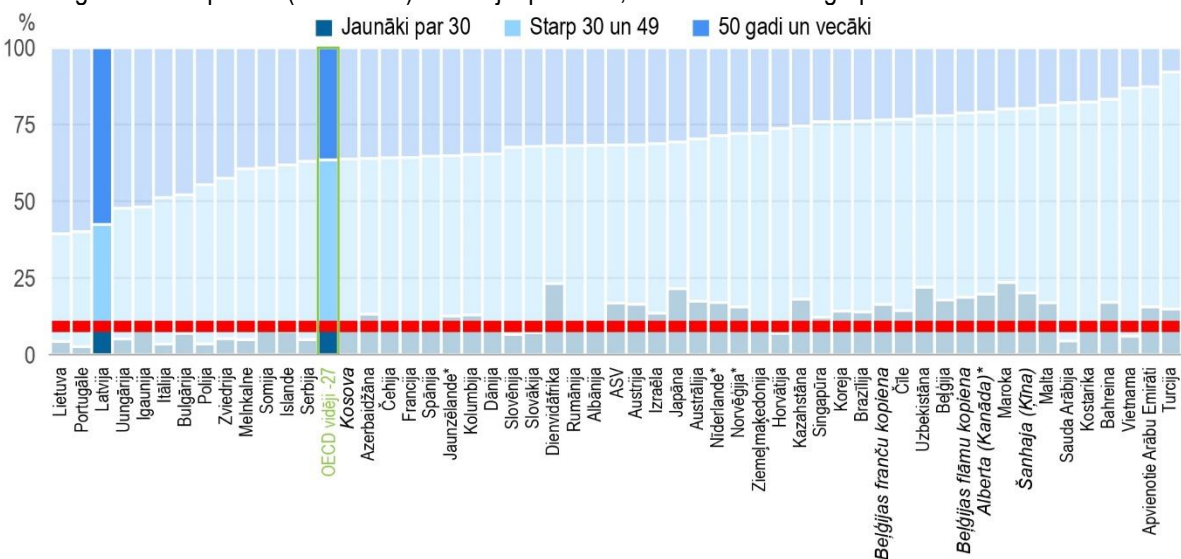
TALIS balstās tikai uz pašnovērtējumu, kas atspoguļo uztveri, bet ko var ietekmēt sociālais un kultūras konteksts. Tāpēc starpvalstu salīdzinājumi jāinterpretē piesardzīgi.

Šajā aprakstā apkopoti secinājumi, kas balstīti atbildēs, ko 2024. gadā sniedza pamatzglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāji un direktori. Tajā sniegti komentāri tikai par statistiski nozīmīgām atšķirībām vai izmaiņām.

Skolotāju profils

1. attēls. Skolotāju vecums

Pamatzglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars, atbilstoši vecuma grupām

Piezīme: * Aplēses jāinterpretē piesardzīgi, jo pastāv lielāks atbilstu neobjektivitātes risks.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 1.3 tabula.

Vecums

- Latvijā skolotājiem vidēji ir 50 gadi, kas ir augstāks rādītājs nekā vidējais skolotāju vecums OECD valstīs (45 gadi), par kurām ir pieejami dati (turpmāk tekstā — “OECD vidējais rādītājs”). Turklāt 58% skolotāju ir 50 gadus veci un vecāki (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 37%) un 8% skolotāju ir jaunāki par 30 gadiem (zemāks rādītājs nekā OECD vidēji: 10%). Kopš 2018. gada skolotāju īpatsvars vecumā no 50 gadiem un vairāk ir palielinājies par 6 procentpunktiem.

Dzimums

- 86% skolotāju ir sievietes (augstāk nekā OECD vidējais rādītājs: 70%). Skolotāju sieviešu procentuālā daļa Latvijā samazinājās laikā no 2018. gada līdz 2024. gadam.

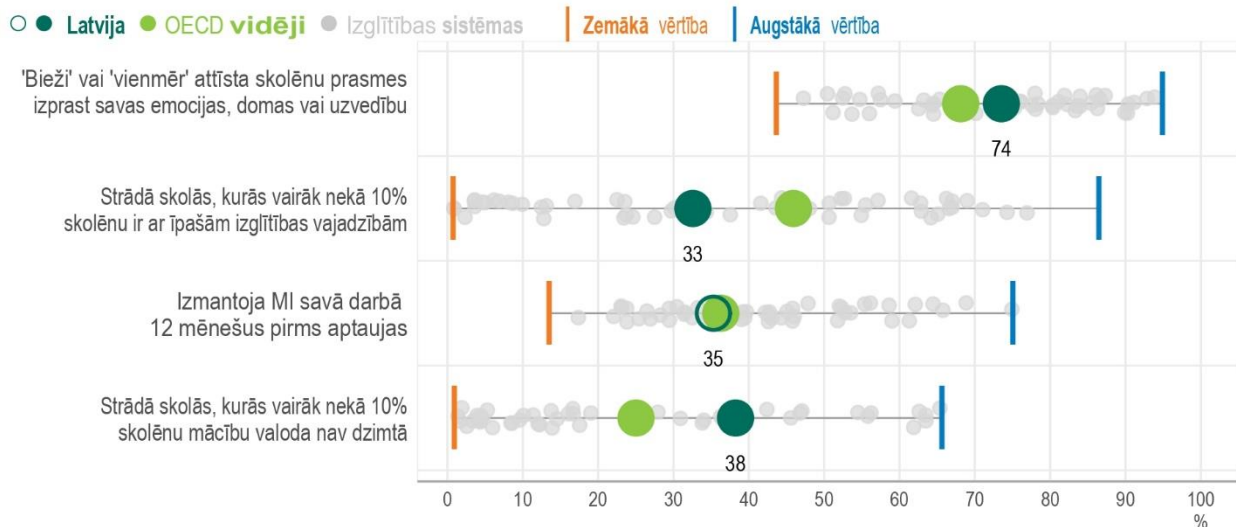
Pieredze

- 61% skolotāju ir darba pieredze, kas nav saistīta ar mācīšanu (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 57%). Otrās karjeras skolotāju (to, kuriem ir vismaz desmit gadu darba pieredze citā profesijā, kas nav saistīta ar izglītību un kuriem pedagogija nebija pirmā karjeras izvēle) īpatsvars ir 11% (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 8%).

Mācīšana mūsdienu pasaulei

2. attēls. Mācīšana mūsdienu pasaulei

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 1.25, 1.42 un 1.59 tabulas.

Skolēnu daudzveidība

- Latvijā 38% skolotāju strādā skolās, kurās skolēnu, kuru dzimtā valoda nav mācību valoda, īpatsvars pārsniedz 10% (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 25%), un 45% māca skolās, kurās vismaz 1% skolēnu ir bēgļi (līdzīgi kā OECD vidēji: 47%). Salīdzinot ar 2018. gadu, skolotāju īpatsvars skolās, kurās vairāk nekā 10% skolēnu mācību valoda nav dzimtā valoda, ir palielinājies par 15 procentpunktiem, un skolotāju īpatsvars skolās, kurās vismaz 1% skolēnu ir bēgļi, ir palielinājies par 44 procentpunktiem.
- Skolotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka var pielāgot savu mācīšanu skolēnu kultūras daudzveidībai "diezgan daudz" vai "ļoti", ir 79% (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 63%), un to skolotāju īpatsvars, kuri var nodrošināt, ka skolēni ar atšķirīgu kultūras vai etnisko izcelsmi darbojas kopā "diezgan daudz" vai "ļoti", ir 82% (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 74%).

Īpašas izglītības vajadzības

- Skolotāju īpatsvars, kuri māca skolās, kurās vairāk nekā 10% skolēnu ir ar īpašām izglītības vajadzībām, ir 33% (zemāks par OECD vidējo rādītāju: 46%). Skolotāju īpatsvars šajās skolās no 2018. gada līdz 2024. gadam palielinājās par 23 procentpunktiem. Jāatzīmē, ka dažās valstīs jēdziens 'speciālās izglītības vajadzības' ir mainījies uz 'mācību atbalsta vajadzības'. Tas jāņem vērā, pārbaudot tendenču datus par speciālās izglītības vajadzībām skolās.
- Skolotāju daļa, kuri uzskata, ka viņi var izstrādāt mācību uzdevumus, lai pielāgotos skolēniem ar īpašām izglītības vajadzībām, ir 65% (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 62%), savukārt to

skolotāju daļa, kuri ziņo, ka viņi var sadarboties ar citiem speciālistiem un darbiniekiem, lai klasē mācītu skolēnus ar īpašām izglītības vajadzībām, ir “diezgan liela” vai “liela”, un ir 80% (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 72%).

Sociālās un emocionālās prasmes

- Sociālās un emocionālās prasmes ir būtiskas akadēmiskajiem, profesionālajiem, veselības un sabiedriskajiem rezultātiem, tāpēc ir svarīgi izprast skolotāju kompetences un pārliecību par šo prasmju mācīšanu. Latvijā 88% skolotāju uzskata, ka viņi var atbalstīt skolēnu sociālo un emocionālo mācīšanos “diezgan daudz” vai “ļoti” (augstāk nekā OECD vidējais rādītājs: 73%), un 87% ziņo, ka jūtas ērti, sniedzot skolēniem norādījumus par sociālajām un emocionālajām prasmēm (līdzīgi kā OECD vidēji: 86%).
- 74% skolotāju ziņo, ka “bieži” vai “vienmēr” attīsta skolēnu prasmes izprast savas emocijas, domas vai uzvedību (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 68%), un 77% ziņo, ka viņi “bieži” vai “vienmēr” koncentrējas uz skolēnu prasmju attīstīšanu izjust empātiju pret citiem (zemāk rādītājs nekā OECD vidēji: 82%).

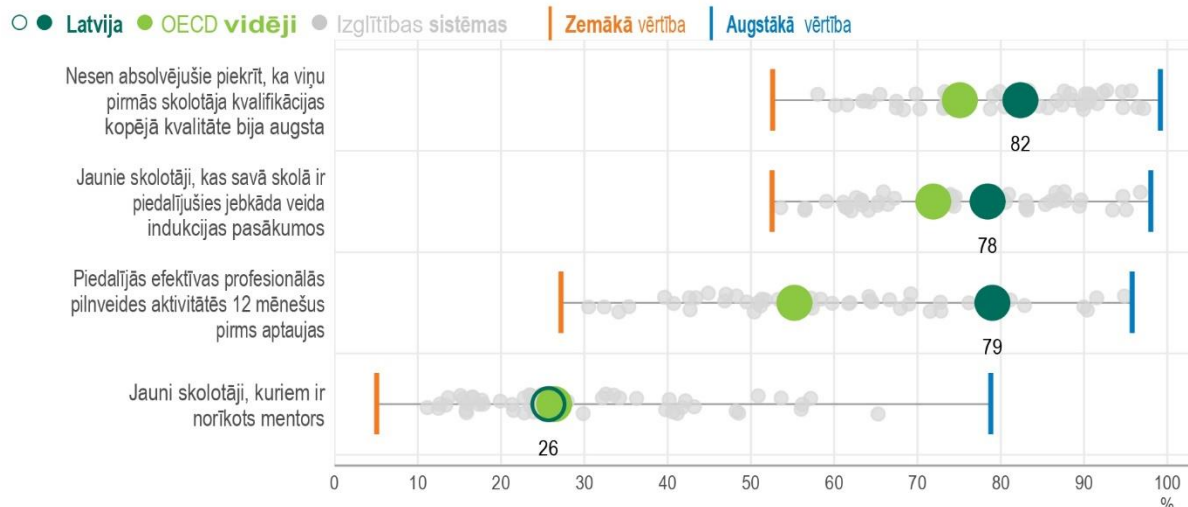
Tehnoloģijas

- COVID-19 pandēmijas laikā daudzas izglītības sistēmas bija spiestas izmantot mācības tiešsaistē vai hibrīdā režīmā, un dažas sistēmas ir saglabājušas šīs metodes. Latvijā 32% skolotāju strādā skolās, kurās pēdējā mēneša laikā vismaz viena mācību stunda tika mācīta hibrīdā vai tiešsaistes veidā (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 16%).
- 35% skolotāju ziņo, ka savā darbā ir izmantojuši mākslīgo intelektu (MI) (līdzīgi kā OECD vidēji: 36%). Skolotāji mēdz izmantot MI, lai efektīvi apgūtu un apkopotu mācību tematus (74%), izstrādātu mācību stundu plānus vai aktivitātes (72%) un palīdzētu skolēniem praktizēt jaunas prasmes reālās dzīves situācijās (58%). Visretāk MI tiek izmantots, lai atbalstītu skolēnus ar īpašām izglītības vajadzībām (27%), pārskatītu datus par skolēnu dalību vai sniegumu (25%) un ģenerētu tekstu atgriezeniskai saitei skolēniem vai saziņai ar vecākiem/aizbildņiem (22%).
- No skolotājiem, kuri ziņo, ka 12 mēnešu laikā pirms aptaujas nav izmantojuši mākslīgo intelektu (MI) mācību procesā, 73% norāda, ka viņiem nav zināšanu un prasmju, lai mācītu, izmantojot MI (līdzīgi kā OECD vidēji: 75%), un 15% norāda, ka viņu skolām trūkst infrastruktūras MI izmantošanai (zemāks rādītājs nekā OECD vidēji: 37%).

Skolotāju mācīšanās iespējas

3. attēls. Iespējas mācīties

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 4.3, 4.7, 4.10 un 4.24 tabulas.

Skolotāju sākotnējā izglītība

- Latvijā 82% nesen studijas absolvējušo (skolotāju, kuri ir ieguvuši sākotnējo skolotāja izglītību piecu gadu laikā pirms aptaujas) “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka viņu sākotnējās izglītības kvalitāte kopumā bija augsta (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 75%).
- Neseno absolventu īpatsvars, kuri ziņoja, ka sākotnējā skolotāja izglītība viņus labi sagatavoja: mācību priekšmeta saturam (84%), vispārējai pedagoģijai (77%), mācīšanai multikulturālā vai daudzvalodu vidē (42%), digitālo resursu un rīku izmantošanai mācīšanā (67%) un studentu sociālās un emocionālās attīstības atbalstam (62%). 2024. gadā to neseno absolventu daļa, kuri jutās “diezgan labi” vai “ļoti labi” sagatavoti mācību priekšmeta saturam, bija līdzīga 2018. gada līmenim. Arī vispārējās pedagoģijas jomā tas bija līdzīgi 2018. gada līmenim.

Darbā ievadīšanas posms (indukcija) un mentoringa

- Starp skolotājiem, kuri nesen sākuši strādāt savā pašreizējā skolā (piecu gadu laikā pirms aptaujas), 78% ziņo, ka ir piedalījušies formālās vai neformālās indukcijas programmās savā skolā (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 72%). Daļības rādītāji jebkurā indukcijas programmā (gan formālā, gan neformālā) no 2018. līdz 2024. gadam ir palielinājušies par 35 procentpunktiem (OECD vidējais rādītājs ir palielinājies par 31 procentpunktu).
- 26% jauno skolotāju (ar pedagoģiskā darba pieredzi līdz pieciem gadiem) ir norīkots mentors (līdzīgi kā OECD vidēji: 26%), un 83% strādā skolās, kas piedāvā kādas mentoringa programmas (līdzīgi kā OECD vidēji: 81%). Laikā no 2018. līdz 2024. gadam jauno skolotāju ar norīkotu mentoru īpatsvars Latvijā palielinājās par 10 procentpunktiem.

Pastāvīgā profesionālā pilnveide

- 79% skolotāju ziņo, ka profesionālās pilnveides aktivitātes, kurās viņi piedalījās 12 mēnešu laikā pirms aptaujas, pozitīvi ietekmēja viņu mācīšanu (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 55%). Jauno skolotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka profesionālā pilnveide ir bijusi lietderīga, ir līdzīgs tam, kāds ir pieredzējušiem skolotājiem.

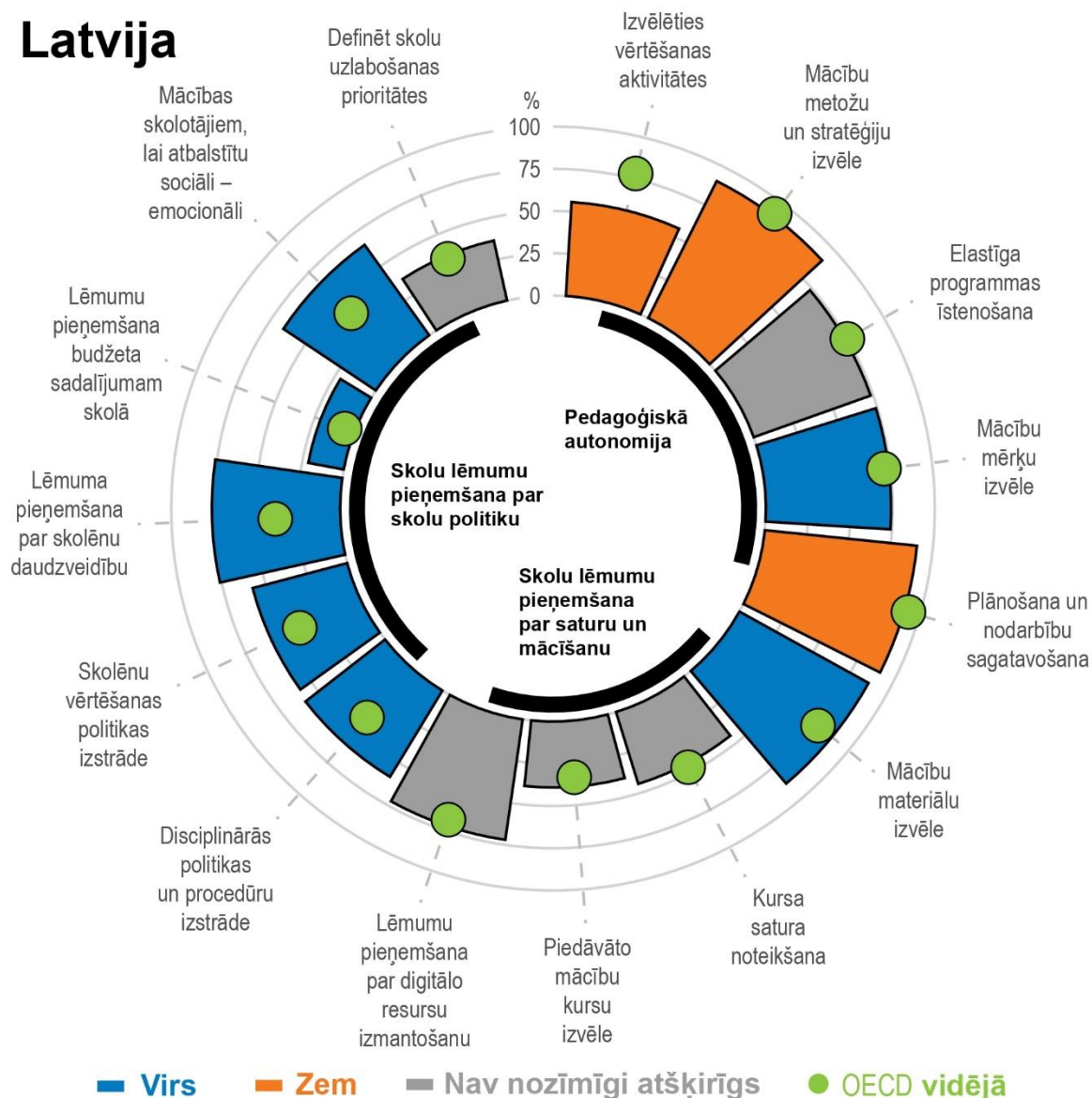
- Jomas, kurās skolotāji visbiežāk ziņo par augstām profesionālās pilnveides vajadzībām, ir šādas: prasmes izmantot mākslīgo intelektu mācīšanā un mācīšanās procesā (24%), skolēnu ar īpašām izglītības vajadzībām mācīšana (21%) un tehniskās prasmes digitālo resursu un rīku izmantošanai (21%). Jomas, kurās nesen darbu uzsākušie skolotāji visbiežāk norāda augsta līmeņa profesionālās pilnveides vajadzības, ir šādas: klases vadība attiecībā uz skolēnu uzvedību (25%), skolēnu ar īpašām izglītības vajadzībām mācīšana (22%) un individualizētas mācīšanās pieejas (20%).
- Skolotāji visbiežāk min šādus šķēršļus profesionālajai pilnveidei: laika trūkums citu saistību vai pienākumu dēļ (47%), profesionālās pilnveides konflikts ar darba grafiku (44%) un profesionālās pilnveides dārdzība (40%). Šķēršļi, par kuriem darbu nesen uzsākušie skolotāji visbiežāk ziņo kā par šķēršļiem profesionālai pilnveidei, ir šādi: laika trūkums citu saistību vai pienākumu dēļ (59%), profesionālās mācīšanās konflikts ar darba grafiku (44%) un profesionālās mācīšanās dārdzība (40%).

Skolotāju līderība un patstāvība

4. attēls. Skolotāju dalība lēmumu pieņemšanā

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Latvija

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 5.1, 5.2 un 5.31 tabulas.

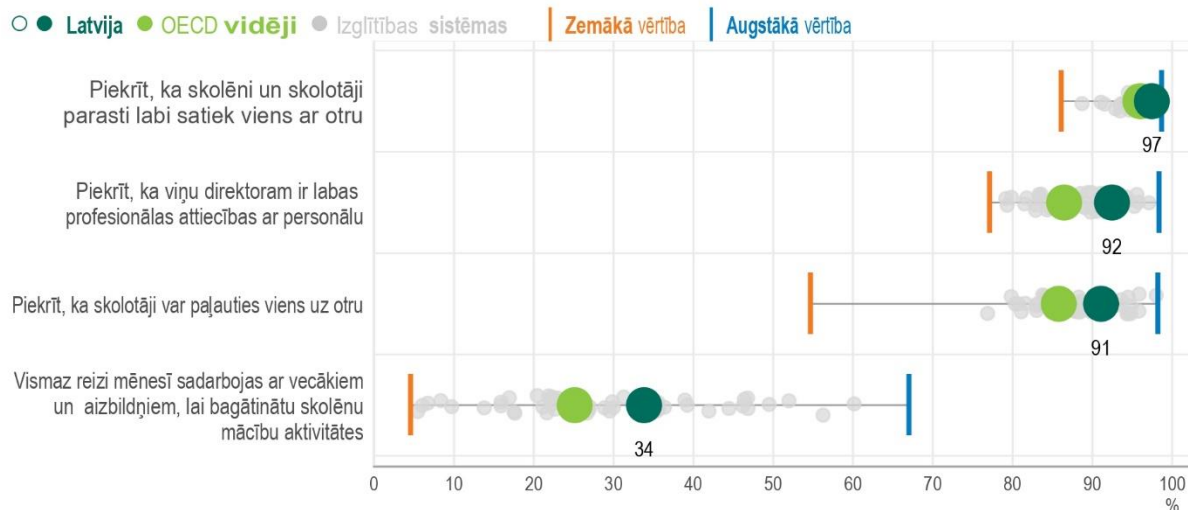
- Latvijā skolotāju ziņotais patstāvības līmenis mācību darbā un direktoru ziņotais skolotāju patstāvības līmenis, tiem iesaistoties lēmumu pieņemšanā par mācību programmu, mācīšanu un citiem skolas politikas virzieniem ir tuvu OECD vidējam rādītājam, un nav novērojamas būtiskas tendences, ka tas būtu virs vai zem tā visos punktos.
- Skolotāju vērtēšanai ir ne tikai formatīva loma, atbalstot profesionālo izaugsmi, bet arī summatīva loma, novērtējot efektivitāti un nodrošinot atbildību. No skolotājiem, kuri ziņo par “būtisku” vai

“pilnīgu” autonomiju mācību programmas īstenošanā Latvijā, 0,3% strādā skolās, kurās viņi tiek vērtēti retāk nekā reizi gadā vai netiek vērtēti vispār.

Skolotāju profesionālā sadarbība

5. attēls. Profesionālā sadarbība

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 6.8, 6.17, 6.27 un 6.36 tabulas.

Sadarbība starp skolotājiem

- Latvijā visbiežāk sastopamās sadarbības formas starp skolotājiem ir šādas: iesaistīšanās diskusijās par konkrētu skolēnu mācību progresu (65%), sadarbība ar citiem skolotājiem skolā, lai nodrošinātu kopīgus standartus skolēnu progresa novērtēšanā (48%), un mācību materiālu apmaiņa ar kolēģiem (38%). Laikā no 2018. līdz 2024. gadam to skolotāju īpatsvars, kuri iesaistījās dziļākā sadarbībā, attīstījās šādi: komandas mācīšana nemainījās; atgriezeniskās saites sniegšana, pamatojoties uz klases novērojumiem, nemainījās; iesaistīšanās kopīgās aktivitātēs dažādās klasēs nemainījās; un dalība sadarbības profesionālajā mācīšanā nemainījās.
- 91% skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka viņu skolā skolotāji var paļauties viens uz otru (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 86%). Šī daļa kopš 2018. gada ir palielinājusies par 8 procentpunktiem.

Sadarbība ar skolas direktoru

- 92% skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka viņu direktoram ir labas profesionālas attiecības ar darbiniekiem (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 86%), 89% ziņo, ka viņu direktors sniedz noderīgu atgriezenisko saiti skolotājiem un darbiniekiem (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 77%), un 94% piekrīt, ka viņu direktors uzticas savas skolas skolotāju kompetencei (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 92%).

Sadarbība ar skolēniem

- 97% skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka skolēni un skolotāji parasti labi satiek viens ar otru (augstāk nekā OECD vidēji: 96%), savukārt 80% piekrīt, ka viņu skolā skolēni novērtē skolotājus (augstāk nekā OECD vidēji: 71%).

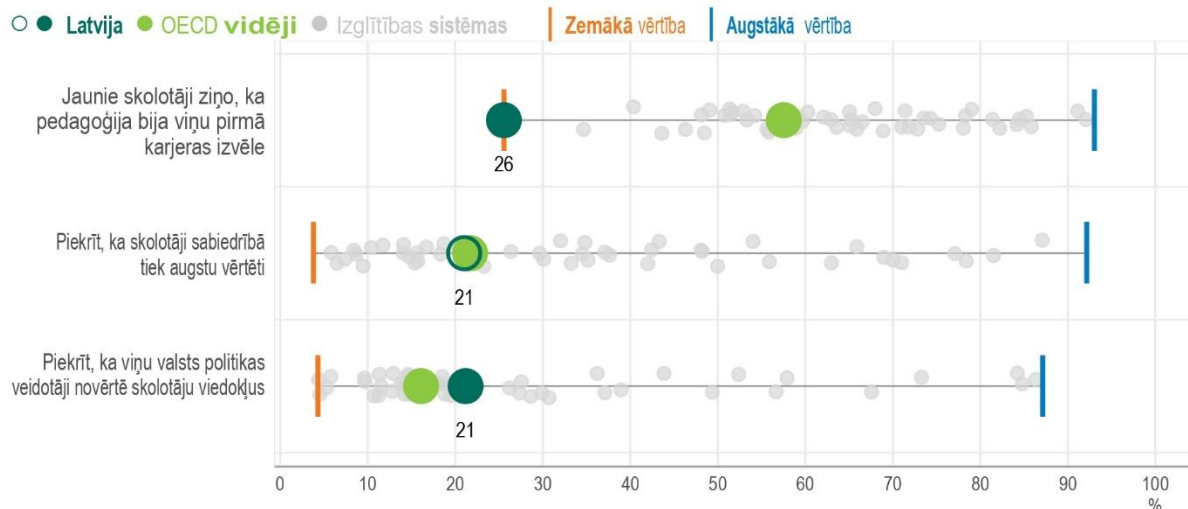
Sadarbība ar vecākiem un aizbildņiem

- 74% aptaujāto skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka viņu skolā vecāki un aizbildņi novērtē skolotājus (augstāk nekā OECD vidēji: 65%), un 34% skolotāju ziņo, ka vismaz reizi mēnesī sadarbojas ar vecākiem un aizbildņiem, lai bagātinātu skolēnu mācību aktivitātes (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 25%).

Skolotāja profesijas statuss

6. attēls. Skolotāja profesijas statuss

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

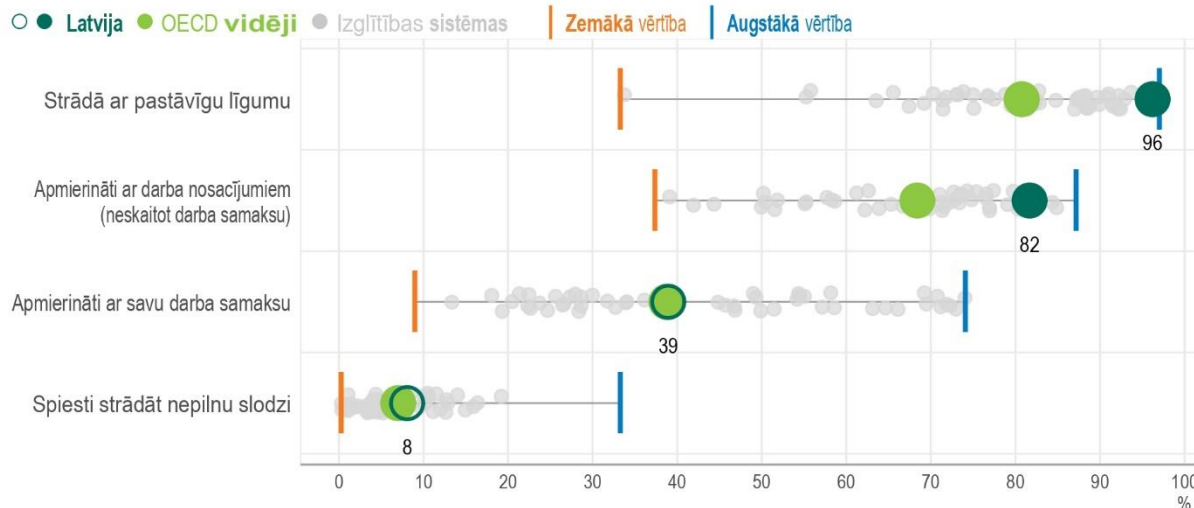
Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 7.24 un 7.31 tabulas.

- Augstāks skolotāja profesijas sociālais statuss var palīdzēt piesaistīt profesijai augstas kvalifikācijas kandidātus un saglabāt pieredzējušus skolotājus. Latvijā 21% skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka skolotāji tiek novērtēti sabiedrībā (līdzīgi kā OECD vidēji: 22%). Laikā no 2018. gada līdz 2024. gadam šī daļa nemainījās.
- 21% skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka politikas veidotāji viņu valstī/regionā novērtē skolotāju viedokli (augstāk nekā OECD vidēji: 16%). Šī daļa kopš 2018. gada ir palielinājusies par 9 procentpunktiem.
- 26% jauno skolotāju ziņo, ka mācīšana bija viņu pirmā karjeras izvēle (zemāks nekā OECD vidējais rādītājs: 58%). Šī daļa kopš 2018. gada ir samazinājusies par 26 procentpunktiem.

Skolotāju nodarbinātības nosacījumi

7. attēls. Nodarbinātības nosacījumi

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 7.35, 7.50, 7.52 un 7.63 tabulas.

Līgumi un darba slodze

- Latvijā 96% skolotāju ir noslēgts pastāvīgs līgums (augstāk nekā OECD vidēji: 81%). Laikā no 2018. gada līdz 2024. gadam to skolotāju īpatsvars, kuriem ir pastāvīgs līgums, palielinājās par 3 procentpunktiem. Nesen darbu uzsākušiem skolotājiem ir lielāka iespēja noslēgt līgumu uz noteiktu laiku nekā viņu pieredzējušiem kolēģiem. To skolotāju īpatsvars, kuri ir nodarbināti ar līgumu uz noteiktu laiku, bet kuri norāda, ka darba drošība ir ļoti svarīga, ir 3% (zemāk nekā OECD vidēji: 9%).
- 33% skolotāju strādā nepilnu slodzi (strādājot līdz pat 90% no pilnas slodzes stundām) (augstāk nekā OECD vidējais rādītājs: 19%). Kopš 2018. gada nepilnu slodzi strādājošo skolotāju īpatsvars nav mainījies. Nesen darbu uzsākušie skolotāji biežāk strādā nepilnu slodzi nekā viņu pieredzējušie kolēģi. To skolotāju īpatsvars, kuri strādā nepilnu slodzi, bet neuzskata darba elastību par īpaši svarīgu, ir 8% (līdzīgi kā OECD vidēji: 7%).
- 82% skolotāju “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka ir apmierināti ar darba nosacījumiem (izņemot algas) (augstāk nekā OECD vidējais rādītājs: 68%). Skolotāju apmierinātība ar darba nosacījumiem (izņemot algas) nav mainījies kopš 2018. gada.

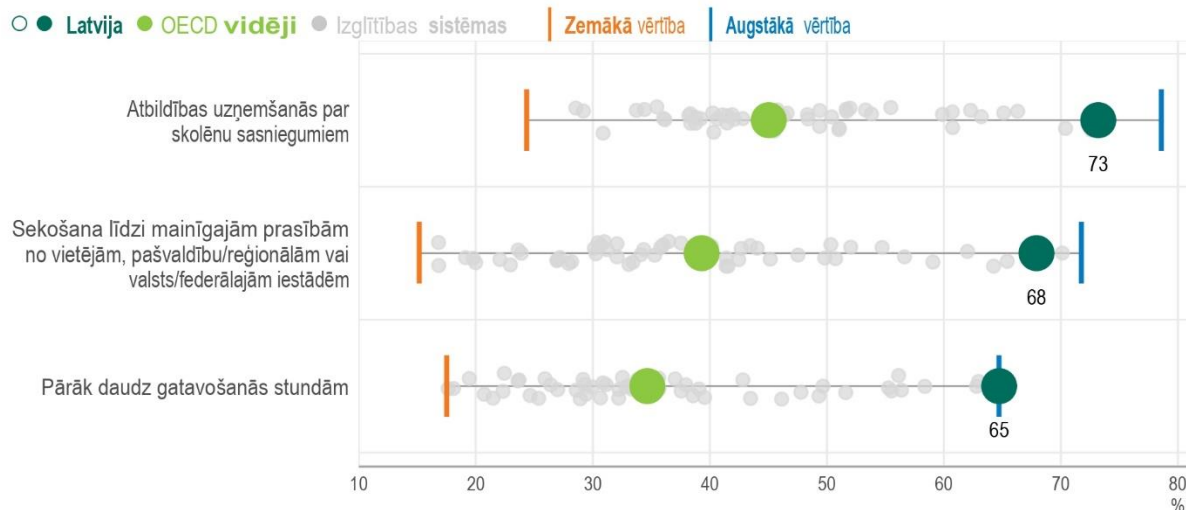
Darba samaksa

- 39% skolotāju Latvijā “piekrīt” vai “pilnībā piekrīt”, ka ir apmierināti ar savu darba samaksu (līdzīgi kā OECD vidēji: 39%). Laikā no 2018. gada līdz 2024. gadam skolotāju apmierinātība ar savu darba samaksu palielinājās par 17 procentpunktiem.

Pedagoģiskā darba prasības

8. attēls. Biežākie skolotāju stresa avoti Latvijā

To pamatzglītības otrā posma skolotāju īpatsvars, kuri ziņo, ka šādi stresa avoti ir “diezgan lieli” vai “lieli”

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 3.16 tabula.

Stresa avoti

- Latvijā visbiežāk minētie stresa avoti ir: atbildība par skolēnu sasniegumiem (73%), skolu, pašvaldību/reģionālo vai nacionālo iestāžu mainīgo prasību ievērošana (68%) un pārāk daudz gatavošanās stundām (65%).

Darba laiks

- Pilnas slodzes skolotāji ziņo, ka viņu kopējais darba stundu skaits nedēļā ir 42,3 stundas (augstāks nekā OECD vidējais rādītājs: 41 stunda). Skolotāju kopējais darba stundu skaits nav mainījies kopš 2018. gada.
- Pilnas slodzes skolotāji ziņo, ka mācīšanai velta 25,6 stundas nedēļā (vairāk nekā OECD vidēji: 22,7). Skolēnu mācīšanai veltītais laiks kopš 2018. gada ir palielinājies par 1,6 stundām.
- Pilnas slodzes skolotāji ziņo, ka stundu sagatavošanai velta 8,4 stundas nedēļā (vairāk nekā OECD vidēji: 7,4). Kopš 2018. gada stundu sagatavošanai veltītais laiks ir palielinājies par 1,6 stundām.
- Pilnas slodzes skolotāji ziņo, ka skolēnu darbu vērtēšanai un labošanai velta 5,4 stundas nedēļā (vairāk nekā OECD vidēji: 4,6). Skolotāju laiks, kas pavadīts skolēnu darbu vērtēšanai un labošanai, kopš 2018. gada ir palielinājies par 0,5 stundām.
- Pilnas slodzes skolotāji ziņo, ka administratīvajam darbam velta 2,8 stundas nedēļā (līdzīgi kā OECD vidēji: 3). Administratīvajam darbam veltītais laiks kopš 2018. gada ir palielinājies par 0,4 stundām.

Novērtēšana

- Visbiežāk minētās novērtēšanas metodes (saskaņā ar direktoru sniegto informāciju) ir: mācību procesa novērošana klasē (100%), skolēnu ārējie rezultāti (100%) un skolas un klases rezultāti (100%).

- Visbiežāk minētā novērtēšanas ietekme ir šāda: pasākumu apspriešana ar skolotāju, lai novērstu jebkādas mācīšanas nepilnības (93%), attīstības/pilnveides plāna izstrāde (59%) un skolotāja algas palielināšana vai finansiālas prēmijas izmaksa (40%).

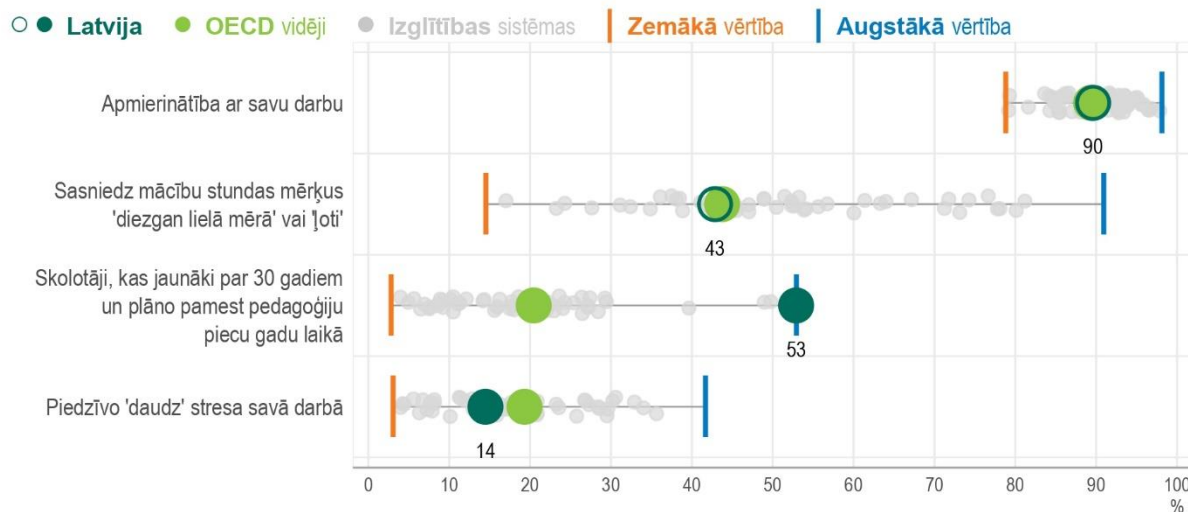
Pārmaiņas un reformas

- 30% skolotāju uzskata, ka viņu skolā tiek ieviestas pārāk daudzas pārmaiņu iniciatīvas (līdzīgi kā OECD vidēji: 31%), 48% ziņo, ka vēlētos redzēt stabilitātes periodu, pirms skolās tiek ieviestas jaunas izmaiņas (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 44%), un 26% ziņo, ka viņiem tiek lūgts ieviest izmaiņas bez nepieciešamajiem resursiem (zemāk nekā OECD vidēji: 31%).

Skolotāju profesionālie rezultāti

9. attēls. Profesionālie rezultāti

Pamatizglītības otrā posma (7.-9. klašu) skolotāju īpatsvars

Statistiski nozīmīgas atšķirības no OECD vidējā rādītāja ir apzīmētas ar aizpildītiem apliem.

Avots: OECD, TALIS 2024 datubāze, 2.1, 2.3, 2.14 un 7.1 tabulas.

Mācību stundu mērķu sasniegšana

- Latvijā 43% skolotāju ziņo, ka viņi sasniedz mācību stundu mērķus “diezgan lielā mērā” vai “ļoti” visās septiņās jomās – mācīšanas skaidrība, kognitīvā aktivizēšana, atgriezeniskā saite, atbalsts konsolidācijai, mācīšanas pielāgošana dažādām skolēnu vajadzībām, skolēnu sociālās un emocionālās mācīšanās atbalstīšana, klases vadība –, kuras aptver TALIS (līdzīgi kā OECD vidēji: 44%). Starp skolotāju stundu mērķiem skolēnu uzvedības pārvaldība (70%) ir vismazāk sasniedzamā.
- Jauno skolotāju (ar pedagoģisko pieredzi līdz pieciem gadiem) īpatsvars, kuri ziņo par stundu mērķu sasniegšanu visās septiņās TALIS aptvertajās jomās (37%), ir par 6 procentpunktiem mazāks nekā pieredzējušo skolotāju īpatsvars (43%).

Labbūtība

- 14% skolotāju darbā piedzīvo “ļoti lielu” stresu (zemāks rādītājs nekā OECD vidēji: 19%); 14 % apgalvo, ka viņu darbs “ļoti negatīvi” ietekmē viņu garīgo veselību (augstāk nekā OECD vidēji: 10%), un 11% ziņo, ka tas “ļoti negatīvi” ietekmē viņu fizisko veselību (augstāk nekā OECD vidēji: 8%). Laikā no 2018. gada līdz 2024. gadam to skolotāju īpatsvars Latvijā, kuri darbā piedzīvo “ļoti lielu” stresu, samazinājās par 8 procentpunktiem.

- Skolotāji, kas jaunāki par 30 gadiem, tikpat bieži ziņo par “liela stresa” sajūtu kā viņu kolēģi vecumā no 50 gadiem.

Apmierinātība un skolotāju noturēšana profesijā

- To skolotāju īpatsvars, kuri ziņo, ka kopumā ir apmierināti ar savu darbu, ir 90% (līdzīgi kā OECD vidēji: 89%). To skolotāju īpatsvars, kuri ir apmierināti ar savu darbu, nav mainījies kopš 2018. gada.
- Lauku skolu skolotāji parasti ir tikpat apmierināti ar savu darbu kā viņu kolēģi pilsētu skolās.
- 53% skolotāju, kas jaunāki par 30 gadiem, pauž nodomu pamest mācīšanu nākamo piecu gadu laikā (augstāks rādītājs nekā OECD vidēji: 20%). Šī daļa nav mainījies kopš 2018. gada.

Datu avoti

Visi šajā aprakstā sniegtie dati ir ņemti no ziņojumam pievienotajām tabulām (OECD, 2025):

- Skolotāju profils: 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.12 un 1.14 tabulas.
- Mācīšana mūsdienu pasaulei: 1.25, 1.26, 1.27, 1.29, 1.42, 1.45, 1.53, 1.59, 1.60 un 1.63 tabulas.
- Skolotāju mācīšanās iespējas: 4.3, 4.5, 4.6, 4.7, 4.10, 4.11, 4.24, 4.27 un 4.41 tabulas.
- Skolotāju līderība un patstāvība: 5.1, 5.2, 5.31 un 5.40 tabulas.
- Skolotāju profesionālā sadarbība: 6.3, 6.7, 6.8, 6.9, 6.17, 6.18, 6.27, 6.29, 6.30, 6.36 un 6.38 tabulas.
- Skolotāju profesijas statuss: 7.24, 7.26, 7.29, 7.31 un 7.32 tabulas.
- Skolotāju nodarbinātības nosacījumi: 7.35, 7.36, 7.37, 7.41, 7.44, 7.46, 7.47, 7.50, 7.52, 7.54, 7.63 un 7.67 tabulas.
- Pedagoģiskā darba prasības: 3.8, 3.10, 3.16, 3.20, 3.34, 3.36, 3.37, 3.38, 3.48, 3.50 un 3.54 tabulas.
- Skolotāju profesionālie rezultāti: 2.1, 2.3, 2.4, 2.7, 2.13, 2.14, 2.15, 2.27, 7.1 un 7.2 tabulas.

Atsauces

OECD (2025), *Results from TALIS 2024: The State of Teaching*, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/90df6235-en>.

OECD (forthcoming), *Teaching and Learning International Survey (TALIS) 2024 Technical Report*, OECD Publishing, Paris.

OECD (forthcoming), *Teaching and Learning International Survey (TALIS) 2024 User Guide*, OECD Publishing, Paris.

Par šo publikāciju atbild OECD ģenerālsekretārs. Šeit paustie viedokļi un izmantotie argumenti ne vienmēr atspoguļo OECD dalībvalstu oficiālos viedokļus.

Šis dokuments, kā arī visi tajā iekļautie dati neskar nevienas teritorijas statusu vai suverenitāti, starptautisko robežu un robežu noteikšanu un jebkuras teritorijas, pilsētas vai teritorijas nosaukumu.

Vairāk informācijas par TALIS 2024 www.oecd.org/en/about/programmes/talis.

Vairāk dati izpētei, vizualizēšanai, salīdzināšanai un analīzei <http://gpseducation.oecd.org>.

Jautājumus var adresēt TALIS komandai Izglītības un prasmju direktorātā: edutaliscontact@oecd.org.

Šo apkopojumu sagatavojuši *Gabor Fülöp* un *Rodolfo Ilizaliturri*, Izglītības un prasmju direktorāts.

Translated from OECD (2025), Results from TALIS 2024 – Country notes: Latvia, OECD Publishing, Paris.

In the event of any discrepancy between the original work and the translation, only the text of the original work should be considered valid.